

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/8/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113222495
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113222495.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/XX, G. F., zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov, otec: A. H. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/XX, G. F., zastúpený advocatius s.r.o., Palackého 12, Bratislava, matka: H. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/XX, G. F., zastúpená JUDr. Máriou Jezerskou, advokátkou, Hlavná 42, Trnava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava, č. k. 16P/58/2013 - 94 zo dňa 19. decembra 2013, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa potvrdzuje.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa zamietol návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým mal byť otcovi zakázaný styk s maloletou dcérou. Po právnej stránke súd uznesenie odôvodnil § 102 ods. 1 § 25 ods. 3 O.s.p., skutkovo tým, že je výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Tieto musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt s rodičom. Pri rozhodovaní o návrhu na obmedzenie alebo zákaz styku je nevyhnutné odhaliť pravý dôvod, či realizácia styku rodiča s dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa alebo ide len o predstieraný stav, vyvolávaný zámerným pôsobením rodiča, ktorý má dieťa vo svojej starostlivosti. Zásadne nemožno obmedzenie alebo zákaz styku vysloviť v prípade, ak uvádzané dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi, a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Akékoľvek (aj oprávnené) výhrady jedného rodiča voči druhému, ktoré sa týkajú ich vzťahov, nemôže byť dôvodom na zásah do styku s dieťaťom. Dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku nemôže byť neodôvodnená nechuť dieťaťa na stretnutie. Ak teda súd nezistí také okolnosti v správaní oprávneného rodiča, ktoré by mohli viesť k zásahom do výkonu rodičovských práv a povinností, nemožno ho obmedziť v styku s dieťaťom. Spoľahlivé spoznanie skutočnosti, či styk rodiča s maloletým dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa, si zväčša vyžaduje znalecké dokazovanie. Predbežné opatrenie slúži dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov konania a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Vždy je nutné, aby boli splnené základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia. Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 16.12.2013 č. k. 16P 58/2013-78 bolo vo veci nariadené predbežné opatrenie, ktorým súd upravil styk otca s maloletou dcérou tak, že otec je oprávnený s maloletou sa stýkať každý párny týždeň v pondelok, stredu a piatok vždy v čase od 16,00 hod. do 18,30 hod. a v nedeľu od 10,00 hod. do 12,30 hod., každý nepárny týždeň v utorok a vo štvrtok vždy od 16,00 hod. do 18,30 hod. a v sobotu od 10,00 hod. do 12,30 hod. s tým, že otec si maloletú prevezme a odovzdá pred bytom matky. Dôvodom nariadenia predbežného opatrenia bola skutočnosť, že rodičia sa na úprave styku nedohodli, keď matka umožňuje otcovi styk s maloletou v nedostatočnom rozsahu a vzhľadom na vek maloletej, rozvíjanie jej citových a sociálnych väzieb je potrebný kontakt

maloletej s otcom vo väčšom rozsahu. Styk bol upravený aj s prihliadnutím na skutočnosť, že maloletú matka dojčí, a teda časové rozpätie bolo prispôsobené času, po ktorý môže byť maloletá bez matky. Následne matka maloletej predložila súdu dôkazy o tom, že mala byť zo strany otca fyzicky napadnutá, v prítomnosti maloletej a navrhla otcovi zakázať styk s dcérou. Súd týmto rozhodnutím nevyjadruje súhlas s postupom otca a tento skutok, ak sa stal, bude predmetom samostatného konania. Vyjadrenia matky ohľadne správania sa otca pri maloletej, naznačujúce prípadné sexuálne prejavy, ako aj jeho náboženského presvedčenia a s tým súvisiacich vyjadrení takisto súd nepovažuje za zanedbateľné. Na druhej strane sú vyjadrenia otca, ktorými tento naznačuje chorobné obavy matky o maloletú, psychický stav matky, vylúčenie otca zo starostlivosti o maloletú a podobne. Je potrebné konštatovať, že na strane oboch rodičov sa jedná o veľmi závažné obvinenia, ktoré vyžadujú dokazovanie presahujúce rámec zákonom poskytnutej lehoty na rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a môžu byť vykonané vo veci samej, resp. v konaní o rozvod manželstva. V danom prípade mal súd za to, že nie sú dôvody na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým súd zakáže styk otca s maloletou. V konaní nie sú sporné vzájomné - v prevažnej miere verbálne konflikty rodičov (vzájomné obviňovanie), tie však samy osebe nemôžu byť dôvodom na zásah do rodičovských práv otca. Matka predložila doklad o tom, že ju otec mal fyzicky napadnúť, otec však doposiaľ nebol za skutok uznaný vinným. Tvrdenia matky o nezvyčajnom správaní sa otca pri kontakte s maloletou, ktoré považuje i súd v prípade ich preukázania za nie zanedbateľné, matka neuviedla na pojednávaní 22.10.2013 (ak poukazuje na nedostatočný časový priestor na pojednávaní 12.12.2013), pričom otec na tomto pojednávaní žiadal zverenie maloletej do svojej osobnej starostlivosti. Skutočnosť, že otec nebol prítomný pri kúpaní, dojčení odôvodnila inými skutočnosťami ako tvrdeniami v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Aj v časti úpravy styku svoje stanovisko dôvodila tým, že dieťa je kojené a žiadala prihliadnúť na jeho vek a citovú viazanosť na matku. Závažné obvinenia, ktoré udáva v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, neuviedla. Aj z týchto dôvodov sa súd nestotožňuje s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia na zákaz styku, nakoľko neboli tvrdenia matky, ktoré by takýto návrh odôvodňovali, preukázané ani osvedčené. Pre nariadenie predbežného opatrenia je potrebné nárok aspoň osvedčiť, čo sa však v danom prípade nestalo. Nie je potom preukázané, že realizácia styku rodiča s dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa alebo uvádzané dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi, a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Matka nepreukázala potrebu dočasnej úpravy pomerov, nepredložila žiadne relevantné dôkazy, ktoré by v danom prípade odôvodňovali nariadenie predbežného opatrenia za účelom dočasnej úpravy pomerov, resp. iných dôvodov v zmysle citovaného ustanovenia zákona. Predpokladom na nariadenie predbežného opatrenia je, že musí navrhovateľ osvedčiť aspoň danosť nároku na nariadenie predbežného opatrenia. Matka však neosvedčila, že je naliehavá potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Preukázanie týchto predpokladov spočíva práve na navrhovateľovi.

Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka prostredníctvom právnej zástupkyne, pričom poukázala na to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nepovažuje za správne z nasledovných dôvodov: Od 15.10.2013 osobnú starostlivosť o dieťa matka zabezpečuje výlučne sama. Dňa 15.12.2013 otec maloletej pri realizácii styku matku napadol v prítomnosti dieťaťa. Dcéra kričala a volala „moja maminka a táto nono...“ od tej doby dieťa odmieta ísť von, neustále sa dožaduje matkinej prítomnosti, v noci nespí, ak aj na chvíľu zaspí, strháva sa zo sna, matka dcéru upokojí tak, že si ju priloží na prsia. Maloletá neustále vyžaduje matkinu prítomnosť, nemôže sa ani na chvíľu vzdialiť. Keď dcére povie, že idú na prechádzku, úzkostne začne kričať, že ona nikam nepôjde. Od tejto doby otca absolútne odmieta, má strach. Dieťa začalo mať problémy s prijímaním normálnej stravy, domáha sa každú hodinu, aby ju matka kojila, normálnu stravu prijíma len v malých dávkach, upokojí sa len v maminom náručí. Dieťa má z otca panický strach a odmieta styk s ním, keď púha zmienka o otcovi vyvoláva u dcéry plač. Tvrdenia otca, že matka je psychicky labilná nie sú pravdivé, matka sa psychiatricky nikdy neliečila. Naopak, psychiatrické problémy sú v rodine otca, ten má psychiatricky chorú sestru i otca. K predchádzajúcemu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 17.12.2013 matka nemohla doložiť potvrdenia psychológa a detského lekára, pretože nasledovalo sviatočné obdobie a lekári nepracovali. Dieťa ochorelo, otec sa domáhal styku napriek tomu aj cestou polície. V takejto situácii nemôže matka dovoliť, aby otec dcéru svojím necitlivým prístupom ubližoval. Vzhľadom na vyhrážanie sa otca, že matke dieťa zoberie, že dcéra ju nespozná, vzhľadom na jeho chovanie sa k maloletej, jeho záľubu mať ju často vyzlečenú, ovoniavať nohavičky a iné veci, možno mať veľmi vážne pochybnosti o tom, či je v záujme dieťaťa, aby sa s otcom stretávalo, pričom stretávanie sa otca s maloletou bez jej prítomnosti považuje matka za vylúčené. Stretávanie sa za prítomnosti matky otec svojím chovaním nezvláda, čo však nemôže byť na ujmu maloletej. Otec od novembra 2013 neplatí výživné na dcéru, pričom matka je na materskej

dovolenke. Matka pripojila k odvolaniu lekárskej správy z 19.12.2013 a 31.12.2013. Zdôraznila, že dieťa je od incidentu medzi rodičmi choré, má psychické problémy a detský lekár nedoporučuje odlučovať dieťa od matky. Zo psychologického vyšetrenia vyplýva, že dieťa má psychické problémy a aké, taktiež, že kontakt s dieťaťom je možný len v prítomnosti matky. U dieťaťa bola zistená výrazná separačná úzkosť, ktorú dáva lekár do súvisu s prežitým. Pre súd je rozhodujúci skutkový stav v čase jeho rozhodovania. Za súčasnej situácie je v záujme maloletej otcovi styk zakázať, preto matka navrhla uznesenie súdu zmeniť, návrhu v celom rozsahu vyhovieť a zakázať styk otcovi s dcérou.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací § 10 ods. 1 O.s.p. prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania podľa ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p., pretože sa jedná o vec, ktorú možno začať i bez návrhu, postupom bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Podľa ust. § 102 ods. 1 veta prvá O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 25 ods. 3 Zák. o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa všetky rozhodné skutočnosti pre zamietnutie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne písomné vyhotovenie uznesenia. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže vyhovieť odvolateľke.

Odvolací súd v prvom rade poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 05.02.2014 č.k. 26CoP/1/2014, ktorým bolo zmenené uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 19.12.2013 č. k. 16P/58/2013-94 upravujúce styk otca s maloletou. Tak, ako je už vyššie uvedené, Okresný súd Trnava na návrh otca uznesením zo dňa 16.12.2013 č. k. 16P 58/2013-78 nariadil predbežné opatrenie, ktorým upravil styk otca s maloletou A. tak, že otec je oprávnený s maloletou sa stýkať každý páry týždeň v pondelok, stredu a piatok vždy v čase od 16,00 hod. do 18,30 hod. a v nedeľu od 10,00 hod. do 12,30 hod., každý nepáry týždeň v utorok a vo štvrtok vždy od 16,00 hod. do 18,30 hod. a v sobotu od 10,00 hod. do 12,30 hod. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka (31.12.2013), pričom v odvolaní poukazuje na skutočnosti zhodné ako v odvolaní, ktoré je predmetom tohto odvolacieho konania. Hlavné opisuje incident medzi rodičmi dňa 15.12.2013 a jeho následky. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní matky voči predchádzajúcemu uzneseniu o úprave styku zohľadnil všetky ňou uvádzané skutočnosti, rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a styk otca s dcérou upravil ešte v užšom rozsahu, ako súd prvého stupňa. Otcovi umožnil stretávať sa dcérou každý páry týždeň v stredu a v sobotu v čase od 16.00 hod. do 18.30 hod. a každý nepáry týždeň v utorok a piatok v čase od 16.00 hod. do 18.30 hod. za prítomnosti matky. Pokiaľ odvolací súd dospel k záveru o primeranosti styku v rozsahu dva a polhodinových časových úsekov v dvoch zo siedmich dní v týždni, tento svoj záver riadne odôvodnil s prihliadnutím k všetkým uvádzaným argumentom matky. Zohľadnil aj potvrdenia lekára z 19.12.2013, 31.12.2013 a správu z detskej psychologickkej ambulancie z 09.01.2014, ktoré právna zástupkyňa matky doručila v priebehu odvolacieho konania dňa 16.01.2014 (č.l. 138-141) a odvolací súd k uvedeným listinným dôkazom prihliadol pri rozhodovaní uznesením vydaným 05.02.2014.

V čase rozhodovania odvolacím súdom o odvolaní matky proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa 19.12.2013 k zmene pomerov a k zmene skutkovému stavu, oproti rozhodovaniu uznesením dňa 05.02.2014 nedošlo. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že predchádzajúca úprava styku otca s dieťaťom zohľadňuje doporučenie detskej psychologičky a upravuje styk otca s dcérou za prítomnosti matky. Obaja rodičia pri styku s dieťaťom by mali prejavovať zodpovednosť a mali by vedieť ovládať svoje postoje, svoje konanie. Matka nemôže otca svojím konaním provokovať (natáčať ho na telefón) a otec aj keď je provokovaný, nemôže použiť fyzické násilie. Doposiaľ neboli osvedčené dôvody pre zákaz styku otca s dieťaťom, dôvody ostali len v rovine tvrdení matky. Ako už súd prvého stupňa uviedol, závažné nezhody medzi rodičmi nemôžu viesť k zákazu styku otca s dcérou.

Z hore uvedených dôvodov odvolací súd vecne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Senát odvolacieho súdu rozhodol vo veci pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.